EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 12. 2021
SWD(2021) 454 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady

o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie)

{COM(2021) 802 final} - {SEC(2021) 430 final} - {SWD(2021) 453 final}

Súhrnný prehľad

Posúdenie vplyvu návrhu na revíziu smernice o energetickej hospodárnosti budov (2010/31/EÚ)

A) Potreba konať

V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?

Keďže budovy sú zodpovedné za 40 % celkovej energetickej spotreby a 36 % emisií skleníkových plynov (GHG) súvisiacich s energiou v EÚ, dekarbonizácia sektora budov je životne dôležitá na splnenie cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky do rokov 2030 a 2050 stanovených v európskom právnom predpise v oblasti klímy a v návrhoch balíka „Plnenie Európskej zelenej dohody“. V pláne cieľov v oblasti klímy sa uvádza, že je potrebné, aby sa emisie skleníkových plynov v budovách znížili približne o 60 %, aby sa dosiahol celkový cieľ zníženia emisií o 55 % do roku 2030. Vyžaduje si to prinajmenšom zdvojnásobenie miery obnovy.

Čo by sa malo dosiahnuť?

Revízia smernice o energetickej hospodárnosti budov má dva hlavné ciele: 1. prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov budov a konečnej energetickej spotreby do roku 2030; 2. zabezpečiť, aby budovy primerane prispeli k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050. Špecifické ciele sú: zvýšiť mieru a hĺbku obnovy budov (oblasť politiky A), zlepšiť informácie o energetickej hospodárnosti a udržateľnosti budov s využitím digitálnych nástrojov (vo všetkých oblastiach politiky), zabezpečiť, aby nové budovy boli v súlade s cieľom klimatickej neutrality do roku 2050 (oblasť politiky B) a začleniť budovy do dekarbonizovaných a digitalizovaných energetických systémov (oblasť politiky C).

Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ (subsidiarita)?

Posilnením spoločného rámca sa zabezpečí, že v sektore budov v celej EÚ sa znížia jeho emisie skleníkových plynov v potrebnom rozsahu. Ak by jeden alebo viacero členských štátov nekonalo, znamenalo by to celkovo vyššie náklady na znižovanie emisií skleníkových plynov pre EÚ ako celok. Opatrenie na úrovni EÚ ponúka aj pákový efekt pri mobilizácii sektora okolo spoločnej ambície a vedie k vyšším očakávaným výsledkom trhu. Podnieti investície do obnovy, vytvorí pracovné miesta, bude stimulovať inovácie a zvýši prínosy vnútorného trhu pre stavebné výrobky a spotrebiče.

B) Riešenia

Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?

Hlavným opatrením v oblasti politiky A je zavedenie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti, čo je doplnené prísnejšími energetickými certifikátmi, zavedením pasportov obnovy budov a vymedzením hĺbkovej obnovy. Hlavným opatrením v oblasti politiky B je zavedenie normy pre „budovy s nulovými emisiami“. Hlavným opatrením v oblasti politiky C sú sprísnené požiadavky na nabíjaciu infraštruktúru elektrických vozidiel v budovách. Opatrenia určené pre každú oblasť politiky sú rozdelené do štyroch možností, ktoré predstavujú zvýšenú úroveň ambícií: nízke, stredné a vysoké ambície (s dvoma variantmi, I – II). Možnosť 3 „vysoké ambície I“ je v posúdení vplyvu uprednostňovanou možnosťou. Táto možnosť je kombináciou posilnenia existujúcich opatrení a zavedenia nových opatrení so zameraním tak na nové budovy, ako aj na existujúce budovy. Výsledkom je najmä navrhnutie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti, ktoré by zahŕňali kombináciu záväzných noriem pre budovy s najhoršou energetickou hospodárnosťou stanovených na úrovni EÚ doplnených normami stanovenými na vnútroštátnej úrovni. Po negatívnych stanoviskách k posúdeniu vplyvu, v ktorých výbor Komisie pre kontrolu regulácie vzniesol obavy, že návrh neposkytuje dostatočne spoľahlivé dôkazy podporujúce uprednostňovaný súbor opatrení v oblasti politiky, najmä pokiaľ ide o proporcionalitu a stupeň harmonizácie EÚ, bol legislatívny návrh

zosúladený s možnosťou 2 s miernymi ambíciami v niekoľkých aspektoch vrátane obnovy existujúcich budov, pričom možnosť 3 – prístup s vysokými ambíciami I – sa ponechala v prípade nových budov a ich modernizácie.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Zainteresované strany vyjadrili všeobecnú podporu posilneniu rámca smernice o energetickej hospodárnosti budov a zavedeniu nových navrhovaných opatrení v oblasti politiky. Na ich konkrétnu podobu sa však vyslovili rôzne názory. Minimálne normy energetickej hospodárnosti podporuje 75 % respondentov verejnej konzultácie, 84 % respondentov súhlasí s vymedzením „budov s nulovými emisiami“ v smernici o energetickej hospodárnosti budov. Existuje silná podpora (89 %) na posilnenie monitorovania cieľov, ktoré členské štáty určili vo svojich dlhodobých stratégiách pre obnovu. Vyše dve tretiny (68 %) respondentov uprednostňuje zahrnutie opatrení na podávanie správ o emisiách uhlíka počas celého životného cyklu. 68 % si takisto myslí, že by bolo prospešné poskytnúť právnu definíciu „hĺbkovej obnovy“. Vyše tri štvrtiny (76 %) podporujú harmonizáciu energetických certifikátov.

C) Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť

Opatrenia v oblasti politiky v rámci možnosti 3 („vysoké ambície I“) budú znamenať maximálne prínosy v porovnaní so súčasnými trendmi v oblasti obnovy budov. V porovnaní so základným scenárom sa predpokladá, že miera obnovy bude v roku 2030 vyššia v priemere o 1,35 % bodu a spotreba energie na vykurovanie, chladenie a prípravu teplej vody bude do roku 2030 nižšia o 11,7 % a do roku 2050 nižšia o 34 %. Predpokladá sa, že emisie skleníkových plynov budú v roku 2030 nižšie o 23 % a v roku 2050 o 53,5 % a znížia sa aj znečistenie ovzdušia a spotreba vody. V porovnaní so základným scenárom sa predpokladá, že náklady spotrebiteľov na energiu budú v roku 2030 nižšie o 8 % a v roku 2050 nižšie o 27,6 %. Opatreniami sa vytvoria aj pracovné miesta a pridaná hodnota v ekosystéme stavebníctva. Odhaduje sa, že voľba miernych ambícií v súlade s možnosťou 2 povedie k priemernej miere obnovy o 0,2 % bodu vyššej ako v základnom scenári. Tu sa konečná energetická spotreba zníži v roku 2030 o 3,6 % a v roku 2050 o 16 % a emisie skleníkových plynov z vykurovania, chladenia a prípravy teplej vody v roku 2030 o 4,2 % a v roku 2050 o 21 %. V porovnaní so základným scenárom sa predpokladá, že náklady spotrebiteľov na energiu sa v rámci možnosti s miernymi ambíciami znížia do roku 2030 o 2 % a do roku 2050 o 12 %.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť

Hlavné náklady súvisia s investíciami do energetickej obnovy spôsobenej minimálnymi normami energetickej hospodárnosti a so splnením požiadaviek na nulové emisie v prípade nových stavieb. V porovnaní so základným scenárom sa v scenári „vysoké ambície I“ odhaduje relatívny nárast investícií do roku 2030 vo výške 80 %. Na rozdiel od uprednostňovanej možnosti sa odhaduje, že voľba miernych ambícií by si na obnovu existujúcich budov do roku 2030 vyžadovala nižší relatívny nárast investícií, a to vo výške 22,4 %.

Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?

Vyše 90 % stavebných a stavebno-inžinierskych podnikov a architektonických kancelárií tvoria MSP. V rámci uprednostňovanej možnosti sa predpokladá, že činnosť sa do roku 2030 výrazne zvýši, čo v porovnaní s rokom 2020 povedie k dodatočnej pridanej hodnote vo výške 104 miliárd EUR ročne. V rámci miernej možnosti sa predpokladá, že do roku 2030 sa vytvorí dodatočná pridaná hodnota vo výške približne 29 miliárd EUR ročne.

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Návrhom sa tretíkrát mení existujúca smernica a návrh je vo veľkej miere závislý od štruktúr a pravidiel, ktoré sa už zaviedli. Subjekty verejnej správy však budú čeliť nákladom spojeným s vnútroštátnou transpozíciou,

monitorovaním a presadzovaním, ako aj určitým administratívnym nákladom, ktoré vzniknú v súvislosti s povinnosťou poskytovať informácie. Čo sa týka administratívnych nákladov, očakáva sa, že digitalizácia energetických certifikátov a nové ustanovenia o výmene údajov a databázach znížia náklady na dodržiavanie predpisov a uľahčia administratívne postupy spojené s obnovou.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Znížené účty za energiu pomôžu zmierniť energetickú chudobu. Odhadovaný relatívny pokles energetickej chudoby sa do roku 2030 bude týkať približne 3,5 milióna domácností v prípade uprednostňovanej možnosti a 2,3 milióna domácností v prípade miernych ambícií. Zníženie spotreby energie prinesie okrem toho významné environmentálne a zdravotné prínosy a zmenší aj závislosť EÚ od dovozu energie.

Proporcionalita?

Navrhované opatrenia neprekračujú rámec toho, čo je potrebné, aby sektor budov primerane prispel ku klimatickým ambíciám EÚ na roky 2030 a 2050. Obavy, ktoré vyjadril výbor pre kontrolu regulácie, sa vyriešili úpravou legislatívneho návrhu.

D) Nadväzujúce opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Komisia plánuje preskúmať smernicu o energetickej hospodárnosti budov najneskôr do konca roku 2027. Vplyvy revidovanej smernice o energetickej hospodárnosti budov sa budú monitorovať a pokrok sa bude hodnotiť na základe ustanovení súčasnej smernice o energetickej hospodárnosti budov, plánov obnovy budov a pokroku v kontexte nariadenia (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy. Komisia posúdi, či zavedené opatrenia vrátane stanovovania cien uhlíka prinesú dostatočné zlepšenia na zabezpečenie úplne dekarbonizovaného fondu budov s nulovými emisiami do roku 2050, alebo či je potrebné zaviesť ďalšie záväzné opatrenia na úrovni Únie, ako sú sprísnené minimálne normy energetickej hospodárnosti v celej EÚ.